ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/23/621-221

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Sirje Biin
Otsuse tegemise aeg ja koht	17.05.2023, Tallinn
Vaide esitamise aeg	23.02.2023
Teabevaldaja	M&R Agency OÜ e-posti aadress: mragencyou@gmail.com
Vaide esitaja	XXX Esindaja: advokaadibüroo EMERALDLEGAL advokaat Severinas Jakubauskas e-postiaadress: severinas.jakubauskas@emerald.legal

RESOLUTSIOON:
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

1) jätan vaide rahuldamata;
2) vaideotsus teha teatavaks vaide esitajale ja M&R Agency OÜ-le.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 lõige 2).
Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:
XXX esitas 31.01.2023 M&R Agency OÜ-le teabenõude, milles soovis vastuseid järgmistele küsimustele: *1) kas xxx saab Teilt sõidukulu hüvitisi; 2) kui jah – palun edastage meile vastav dokumentatsioon (eeskätt arved, maksekorraldused, tšekid).*

1. M&R Agency OÜ teabenõudele ei vastanud.
2. XXX esitas Andmekaitse Inspektsioonile 23.02.2023 vaide (registreeritud inspektsioonis 27.02.2023).
3. Andmekaitse Inspektsioon tegi M&R Agency OÜ-le 21.03.2023 järelepärimise, küsides, kas ja milliseid avalikke ülesandeid nad täidavad; kas on makstud xxx sõidukulu hüvitisi; kas hüvitise maksmiseks on kasutatud riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest saadud

vahendeid; miks ei ole teabenõudele vastatud.
4. Kuna vastust ei saabunud, tegi Andmekaitse Inspektsioon 20.04.2023 korduva järelepärimise.
5. M&R Agency OÜ vastas järelepärimisele 15.05.2023 telefonivestluses ja 16.05.2023.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:
Vaide esitaja soovib, et Andmekaitse Inspektsioon kontrolliks, kas esines AvTS-st tulenev alus teabenõuet täita ning selle olemasolul teha rikkujale ettekirjutus teabenõude täitmiseks.

Vaide esitaja tegeleb koduvallas ning selle ümbruses korruptsiooniga võitlemisega. Talle teadaolevalt saab xxx vallalt sõidukulu hüvitisi või vähemasti nõuab neid vallalt. Vaide esitaja kahtlustab, et xxx võib samu sõidukulu hüvitisi tegelikkuses juba teistelt saada.

Vaide esitaja leiab, et tal on teabe väljastamiseks seadusest tulenev õigus ning õigustatud huvi dokumentidega tutvumiseks. Vaide esitaja leiab, et tal on olemas isikuandmete kaitse määruse art 6 lg 1 punktis f nimetatud õigustatud huvi saada korruptsiooniga võitlemiseks teavet volikogu esimehele sõidukuluhüvitiste maksmise kohta asutustelt, kes vähemalt osaliselt täidavad avalikke ülesandeid.

Vaide esitaja leiab, et M&R Agency OÜ on AvTS § 5 lõigete 2 ja 3 järgi teabevaldaja, kes vähemalt osaliselt täidab avalikke ülesandeid ja saab osaliselt rahastust avalikest vahenditest, mistõttu oleks pidanud küsitud teabe väljastama.

Vaide esitaja viitab ka Riigikohtu lahendile nr 3-3-1-57-03, kus selgitatakse, et tulenevalt AvTS § 38 lõikest 2 tuleb tagada juurdepääs teabele piiranguteta osas. Seetõttu ei tohiks tema teabenõude täitmisest keelduda isegi siis, kui see isikuandmeid sisaldab.

Vaide esitaja leiab, et teabenõuete põhjendamatu täitmata jätmisega takistatakse tema poliitilist tegevust – korruptsiooniga võitlemist.

Lisaks märgib vaide esitaja, et tema teabenõuet ei saa käsitleda selgitustaotluse ega märgukirjana, sest kirja eesmärgiks on olemasoleva teabe edastamine, mistõttu teabenõude täitmiseks ei pea teavet täiendavalt süstematiseerima, analüüsima ega uut teavet dokumenteerima.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:
xxx kinnitas 15.05.2023 telefonivestluses ning 16.05.2023 kirjalikus vastuses, et M&R Agency OÜ ei täida avalikke ülesandeid ega saa eelarvelisi vahendeid ehk ei ole teabevaldajaks AvTS § 5 lõigete 2 ja 3 tähenduses.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:
1. Avaliku teabe seaduse eesmärk on tagada üldiseks kasutamiseks mõeldud teabele avalikkuse ja igaühe juurdepääsu võimalus, lähtudes demokraatliku ja sotsiaalse õigusriigi ning avatud ühiskonna põhimõtetest, ning luua võimalused avalikkuse kontrolliks avalike ülesannete täitmise üle.
2. AvTS § 4 lg 1 kohaselt peavad teabevaldajad tagama nende valduses olevale teabele juurdepääsu seaduses sätestatud tingimustel ja korras.
3. Selgitan vaide esitajale, et kuna teabenõuet võib esitada igaüks ükskõik millisest oma huvist lähtudes, ei ole viited tal isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lg 1 punktis f nimetatud õigustatud huvi olemasolule olulised ega asjakohased. Teabenõudeid täidetakse avaliku teabe seaduse sätetest lähtudes. Kui teave sisaldab andmeid, mille väljastamine võiks kedagi kahjustada, kehtestab teabevaldaja neile tulenevalt sisust mõne AvTS §-s 35 nimetatud juurdepääsupiirangu.
4. Praeguse vaide esemeks on teabenõude täitmata jätmine. Vaide esitaja soovis sõiduhüvitise maksmisega seotud dokumente (eelkõige arveid, maksekorraldusi, tšekke), kuid teabenõudele ei vastatud üldse.

5. AvTS § 5 lõige 2 sätestab, et eraõiguslikule juriidilisele isikule ja füüsilisele isikule laienevad teabevaldaja kohustused, kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sealhulgas osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- või muid avalikke teenuseid, – teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist.
6. AvTS § 5 lõike 3 kohaselt võrdsustatakse teabevaldajaga: 1) ettevõtja, kes on kaubaturul valitsevas seisundis, omab eri- või ainuõigust või loomulikku monopoli, – teabe osas, mis puudutab kaupade ja teenuste pakkumise tingimusi, hindu ja nende muudatusi; 2) füüsilisest isikust ettevõtja, mittetulundusühing, sihtasutus või äriühing, – teabe osas, mis puudutab riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendite kasutamist.
7. Seega on eraõiguslik juriidiline isik teabevaldajaks üksnes teabe osas, mis puudutab talle antud avaliku ülesande täitmist ja avaliku ülesande täitmiseks või toetuseks antud eelarveliste vahendite kasutamist.
8. Avalikud ülesanded on vahetult seadusega või seaduse alusel riigile, kohalikule omavalitsusele või muule avalik-õiguslikule juriidilisele isikule pandud ülesanded. Avaliku ülesande täitmisega on tegu ka siis, kui pädev asutus on eraõiguslikule isikule õigusakti või lepinguga andnud volituse või pannud kohustuse osutada avalikes huvides sellist teenust, mille toimimise eest vastutab seaduse järgi riik või mõni muu avalik-õiguslik juriidiline isik (RKHKo nr 3-3-1-19-14, p 11).
9. M&R Agency OÜ kinnitab, et ei täida avalikke ülesandeid ega saa riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest vahendeid, mistõttu ei ole ta ka teabevaldajaks.
10. Kui eraõiguslik juriidiline isik ei ole teabevaldaja, ei laiene talle avaliku teabe seadus. Seega ei pea ta vastama ka teabenõuetele.
11. Kuna M&R Agency OÜ ei ole teabevaldaja ega pea teabenõuetele vastama, ei ole ta seadust rikkunud, mistõttu jätan vaide rahuldamata.

(allkirjastatud digitaalselt)
Sirje Biin
jurist
peadirektori volitusel